

Vondelmolen Lebbeke: ook een beetje Buggenhoutse inbreng

Dat een Buggenhoutse vrouw een inbreng had in het reilen en zeilen van de belangrijke peperkoekfabriek “Vondelmolen” van Lebbeke, weet niet iedereen. Daarom trachten wij onze lezers een beetje wegwijs te maken in een doolhof van industrie en gewone familiebanden.

We mogen aannemen dat Lebbeke met zijn gekende Vondelmolen een aanzienlijke rol heeft gespeeld in de ontwikkeling en uitbreiding van de peperkoekfabricatie in ons land en in het bijzonder de nu vermaarde peperkoek die als logo het beeld van de Vondelmolen draagt (die ‘vondel’ is een bruggetje), misschien vroeger de molen bij het brugje.

Deze molen was niet altijd de plaats waar peperkoek werd gemaakt. Hij diende vroeger, zoals de meeste windmolens tot het malen van graan en ook als olieslagerij voor het persen van lijnolie uit het zaad van vlas (lijnzaad). De olieloze koeken die overbleven, dienden als goed veevoeder.

Tijden veranderen snel, en wat bloeit, verdort. De oorlog 1914-1918 remde de gestage groei, weelde en bloei van Vondelmolen. Deze werd geknakt door een felle brand. De molen kende moeilijke jaren en héél de familie werd na de oorlog ingezet en te hulp geroepen om hem zijn glorie en roemrijke naam van vroeger weer te geven. Na hard werken is het hen gelukt. Eendracht, moed en wilskracht

kunnen veel. De molen stond weer als een fiere, onvergankelijke reus in het weidse landschap, maar de maalactiviteiten werden gestopt.

De zaak evolueerde naar nieuwe tijden en hoogtepunten. De molenromp en aanpalende gebouwen werden opslagplaats voor bakkerijgrondstoffen.

Alle molenactiviteiten behoorden tot het verleden. In 1984 ging de molenromp tegen de vlakte, maar de ziel bleef verder leven, sterker dan ooit.

Rond de jaren twintig was het geweten dat er in Baasrode in de Sint-Ursmarusstraat een zeer bekwame bakker woonde, we kennen hem als August Vincke. Hij was de vijfde uit een gezin van dertien kinderen en geboren in Elversele (19.10.1885). Samen met zijn echtgenote Francisca Reinaud, geboren in Buggenhout (22.4.1887), runde hij er een bakkerij van brood, speculoos en peperkoek.

Deze bakker was niet de eerste de beste. Hij was geen koude bakker en bleef niet bij de pakken zitten. Hij bezat beroepsfierheid en zocht naar vaste klanten voor zijn kwaliteitsproducten. Hij vond een passende en klinkende naam en doopte zijn speculoos “La Confiance”. Een nieuwe naam in de fabricage en handel van koekjes en peperkoek zag het daglicht. Bakker Vincke had die naam niet gestolen! Hij tekende een model en liet de etiketten drukken.

Ongeveer die tijd was het geweten dat Vondelmolen een goede bakker zocht. De zaak draaide rond en moest in handen blijven van kenners en specialisten in het bakkersvak. Zo kwamen August Vincke en Francisca Reinaud terecht bij Vondelmolen. De directie wist wel

wie ze hadden binnengehaald. het waren in de bakkerijsector geen onbekenden meer, maar vakmensen met ervaring, die 't reilen en zeilen kenden van alles wat met fijne bakproducten te maken had. Een koekje is geen brood en een peperkoek geen wafel! Ook Francisca kende de knepen van het vak.

Bij Vondelmolen wist men vlug dat August Vincke geen eendagsvlieg was met ronkende vlucht, om daarna stil te vallen. Hij werkte bij de firma gestaag hard en kunstig met smaak en alles wat erbij hoort. Het oog wil ook wat, zegt men. Was hij niet de broer van Frans Vincke, de handelaar in bouwmaterialen? Die wist ook wat hij deed!

Vondelmolen nam de naam "La Confiance" van Vincke over. Deze peperkoek werd meermaals bekroond. Ook het logo werd opgesmukt met een vink. Waar een familienaam goed voor is! Toch verdween de naam "La Confiance" ten voordele van de eigen naam "Vondelmolen". Dit zal wel tactisch en goed doordacht zijn geweest.

Wikkel Vondelmolen met de "vink" (1)

Als men nu denkt dat alleen vader Vincke een goede aanwinst was, dan heeft men het zeker verkeerd voor. Ook de kinderen werden flinke mensen. Kwam moeder Francisca niet van Buggenhout en dan nog van de Heuvel!... Was ze niet de nicht van mijn moeder, die ook Francisca heette? Ja! Wel, dat zegt al heel veel! ('t Is moeilijk bescheiden te blijven...)

Hoeveel uren heb ik, toen ik nog jong was, thuis zitten turen naar de "pêle-mêle", die aan de muur hing. Een hele verzameling familiefoto's. Daar zaten moeder Barbara Tilley en dochter Francisca tussen. (Mijn broer noemde zo'n pêle-mêle smalend 'een dierentuin'.)

Hier zullen we het gezin Reinaud belichten, waarvan Francisca lid was vóór haar huwelijk met August Vincke. Vader Reinaud woonde met zijn kroostrijk gezin in een zeer klein huisje op de Heuvel in Buggenhout.

Geboortehuisje van Francisca (uit berinnering)

Moeder Barbara, in de volksmond 'Barrebraa', kreeg zeven kinderen, vijf meisjes en twee jongens. Hier volgen de namen: Rosa, Colette, Delphine (deze laatste twee werden kloosterzusters), Johanna, Francisca, Frans en Jozef.

De twee schoonzonen, Frans en August Vincke, broers van mekaar, kwamen van Elversele (dat was een eindje te voet!). Ze hadden beiden nog in de Waalse kolenmijnen gewerkt (Trazegnies).

Wat liefde toch vermag. De oudste dochter van August, Gabrielle, verloofde zich met Louis (Ludovicus) Borms van de Vondelmolen. Zij had gestudeerd en nam de boekhouding en administratie van het bedrijf voor haar rekening. Ze huwde met Louis in 1937. Dit huwelijk werd gezegend met twee kinderen: Joz, °1938 en Alice °1940.

Gabriëlle kwam nog regelmatig in Buggenhout op de Heuvel, bij haar tante Angélique, de vrouw van oom Jozef, waarschijnlijk de peter van haar eerste kind. De mensen kenden haar en groetten vriendelijk, maar bezagen de mooie auto toch met een beetje afgunst. Barbara, haar grootmoeder, kreeg peperkoek voor zichzelf, maar verkocht toch een deeltje... Wie niet sterk is, ...

Ook de Vondelmolen kreeg soms nog bezoek van Adolf Van Belle, kozijn van madame Francisca en oom van mij. Adolf reed met kar en paard om véél te kunnen laden voor al de bestellingen van burens en familie. Volgens Adolf was Francisca de Heuvel nog niet vergeten. Ze vertelde met wat heimwee over haar kindertijd op de Heuvel, tussen al de andere jolige kinderen.

Door het huwelijk van Louis en Gabriëlle wou August Vincke een groter aandeel in de firma om zijn toekomst en die van zijn kinderen veiliger te stellen. Er kwam geen overeenkomst en August Vincke verliet teleurgesteld en fel ontgoocheld Vondelmolen en startte een eigen zaak in Appels.

Door zijn grote vakkennis heeft Vincke zeker een inbreng gehad in het succes van Vondelmolen. Maar toch was het de familie Borms die de zaak groot maakte door de vele en jarenlange relaties over heel het land. Een gevestigde naam valt niet zo maar omver!

Lees het vervolg van het artikel in Ter Palen, 32e jaargang nr. 4, december 2008...